Het heiligenboek

Justinus, de rechtvaardige *Tom Zwaenepoel*

Wat we over Justinus' leven weten, is hoofdzakelijk geput uit zijn eigen geschriften. Hij wordt omstreeks 100 als zoon van een Romeinse aristocratische familie geboren in Flavia Neapolis, het huidige Nablus op de huidige Westelijke Jordaanoever. Vanaf zijn jeugd is hij op zoek naar 'de waarheid' en naar God. Hij bestudeert vooral de geschriften van Plato en de stoïcijnse filosofen en test diverse filosofische stromingen. Een toeval brengt hem tot de leer van Christus. Tijdens een wandeling aan het strand ontmoet hij een oude man die hem in lange gesprekken vertelt over het christelijke geloof.

Justinus bestudeert de Bijbel, vindt in Christus 'de ware filosofie' en laat zich op dertigjarige leeftijd dopen. Na zijn bekering verspreidt hij als predikant en missionaris het evangelie overal waar hij kan. In Rome sticht hij een wijsgerige school waar hij de leerlingen gratis in de nieuwe religie inleidt en hij tekent voor meerdere filosofische geschriften. Steeds vaker veroordeelt hij de christenvervolgers in het openbaar. Wanneer hij de aanbidding van heidense goden weigert, wordt hij in 165 op bevel van keizer Marcus Aurelius in Rome onthoofd, samen met zes gezellen.

Justinus ('de rechtvaardige') illustreert dat de mens een zoekend wezen is. Om te ontsnappen aan de monotonie van het alledaagse en het oppervlakkige zoekt hij naar waarden, gevoelens, gedachten, personen en plaatsen die hem gelukkig stemmen. Hij probeert een antwoord te vinden op belangrijke levensvragen: waarom, waarvoor, waarheen? Hij zoekt en zoekt en komt uiteindelijk terecht bij de grote filosofen, die van het nadenken hun beroep hebben gemaakt. Door de formulering van oorzaken, gevolgen en verbanden brengen ze orde in het chaotische kluwen van oneindige ideeën en principes. Ook Justinus is filosofisch aangelegd. Hij wil graag komen tot de kennis van God en de zin van het bestaan.

Lang zoekt hij naar 'de ene en ware God', maar niemand kan een antwoord op zijn vragen geven. Wellicht zoekt hij bij de verkeerde personen en bronnen, of misschien wil hij het gewoon niet inzien. Door een gelukkig toeval komt hij aan het strand in contact met een oude man. De wijsheid van de 'oudere generatie' brengt hem op het juiste pad. De oude man vertelt, geeft raad, stuurt bij. Als de anonieme man afscheid neemt, spoort hij Justinus aan tot gebed: „Bid vooral dat men voor jou de poorten van het licht opent, want niemand kan zien en begrijpen, behalve als God en zijn Christus het iemand toestaan dat te begrijpen" *(Dialogus cum Tryphone).*

In zijn verdere leven legt Justinus een basis voor de christelijke theologie vanaf dan. Hij verbindt de christelijke geloofsleer met de Griekse filosofie, noemt overtuigende argumenten tegen twijfelaars en tegenstanders van het christendom en verspreidt het geloof in een verstaanbare taal. Zo wordt de bekeerde 'heiden' een van de belangrijke apologeten van de vroege Kerk. Hij schrijft meerdere werken ter verdediging van het geloof. Slechts twee apologieën en de *Dialoog met Tryfo* bleven bewaard.

In zijn eerste apologie verdedigt hij het christendom tegen allerlei beschuldigingen zoals atheïsme, domheid, incest en kannibalisme. Ook legt hij op positieve wijze het leven van de christenen uit. Tot op vandaag blijven Justinus' gedachten zeer actueel. Zo vraagt hij zich af „welk mens met gezond verstand niet zal toegeven dat we geen goddeloze mensen zijn" *(Apologia I, 13)* en is hij ervan overtuigd dat „een exacte benaming door een naam goed noch slecht is, als je de feiten die met deze naam verbonden zijn, buiten beschouwing laat" *(Apologia I, 4)*. Zijn tweede apologie is een protest tegen de executie van christenen. Hij maakt komaf met misverstanden in verband met leer en wezen van het christendom, die aan de basis van de christenvervolging liggen.

In de negende eeuw werd Justinus de Martelaar *(Martyr)* opgenomen in het *Martyrologium Romanum,* een officieel overzicht van de heiligen van de rooms-katholieke Kerk (feestdag 1 juni). In de schilderkunst wordt hij afgebeeld met wijzende vingers naar de hemel. Het is niet verwonderlijk dat hij de patroonheilige is van de filosofen.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen,* Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

3 november, *11.30 uur (!),* *Braambos via* VRT *één (herhaling diezelfde dag op Canvas om 23.50 uur evenals op zaterdag 9 september om 13 uur, eveneens op Canvas).* Een ongebruikelijk uur van uitzending en dito moment van herhaling, maar vertrouwde ingrediënten, te beginnen met een *Close-up* over de studiedag in Leuven over Parochie... waarheen? Vervolgens de documentaire *Kleurenpalet in wit* over de abdij van Averbode. Een mens staat er niet bij stil dat wit op zich geen kleur is, maar het resultaat van de mengeling van alle kleuren. Het is of de norbertijnen van de abdij van Averbode, gekleed in hun witte habijt hun, beste beentje voorzetten om te bewijzen dat dit wel degelijk klopt. Zo verscheiden de samenstelling van de gemeenschap en de brede waaier van pastorale taken, zo eensgezind zijn de witheren in hun zoektocht naar God. Deze documentaire geeft een inkijk in de abdij zowel als in de bezieling van waaruit de norbertijnen leven.

De vrome kudde

Politiecontrole *Ingezonden door Urbain Vrijdaghs*

Een oud vrouwtje wordt door een jonge agent aangehouden wegens te hard rijden. Ontspint zich volgende conversatie:
– Wat is het probleem, agent?
– U reed te hard, mevrouw. Mag ik alstublieft uw rijbewijs zien?
– Ik had dat graag getoond, agent, als ik er een had...
– U heeft geen rijbewijs?
– Nee, dat werd vier jaar geleden ingetrokken wegens dronken rijden.
– Mag ik dan de boorddocumenten zien?
– Dat gaat niet, agent, ik heb deze auto namelijk gestolen. En heb de eigenaar vermoord en in stukjes gehakt...
– U heeft wat?
– De eigenaar in stukjes gehakt en in meerdere boodschappentasjes gestopt. Hij ligt in de kofferbak als u hem wilt zien.

De jonge agent blijft de vrouw aankijken en loopt omzichtig naar zijn auto. Hij roept versterking op. Binnen vijf minuten staan er zes politieauto's en omsingelen gewapende agenten de oude vrouw in de auto. Een hoofdagent loopt met getrokken pistool naar de oude vrouw en zegt:
– Mevrouw, kunt u even uitstappen alstublieft?

Het vrouwtje gehoorzaamt en zegt:
– Is er een probleem agent?
– Een van mijn agenten meldde dat u deze auto gestolen heeft en de eigenaar vermoord hebt.
– De eigenaar vermoord?
– Jawel, kunt u het kofferdeksel openen?

Het vrouwtje gehoorzaamt en de koffer blijkt helemaal leeg.
– Is dit uw auto mevrouw?
– Jawel, hier zijn de boorddocumenten.
– De agent zei ook dat u geen rijbewijs had...

Het oude vrouwtje graaft en graait in haar handtas en haalt er een geldig rijbewijs uit. De hoofdagent controleert haar identiteitskaart en rijbewijs en kijkt haar verbaasd aan.
– Dank u wel, mevrouw. Volgens de agent in kwestie was uw rijbewijs ingetrokken wegens dronkenschap aan het stuur...
– En ik wed dat die vuile leugenaar ook nog zei dat ik te hard reed!

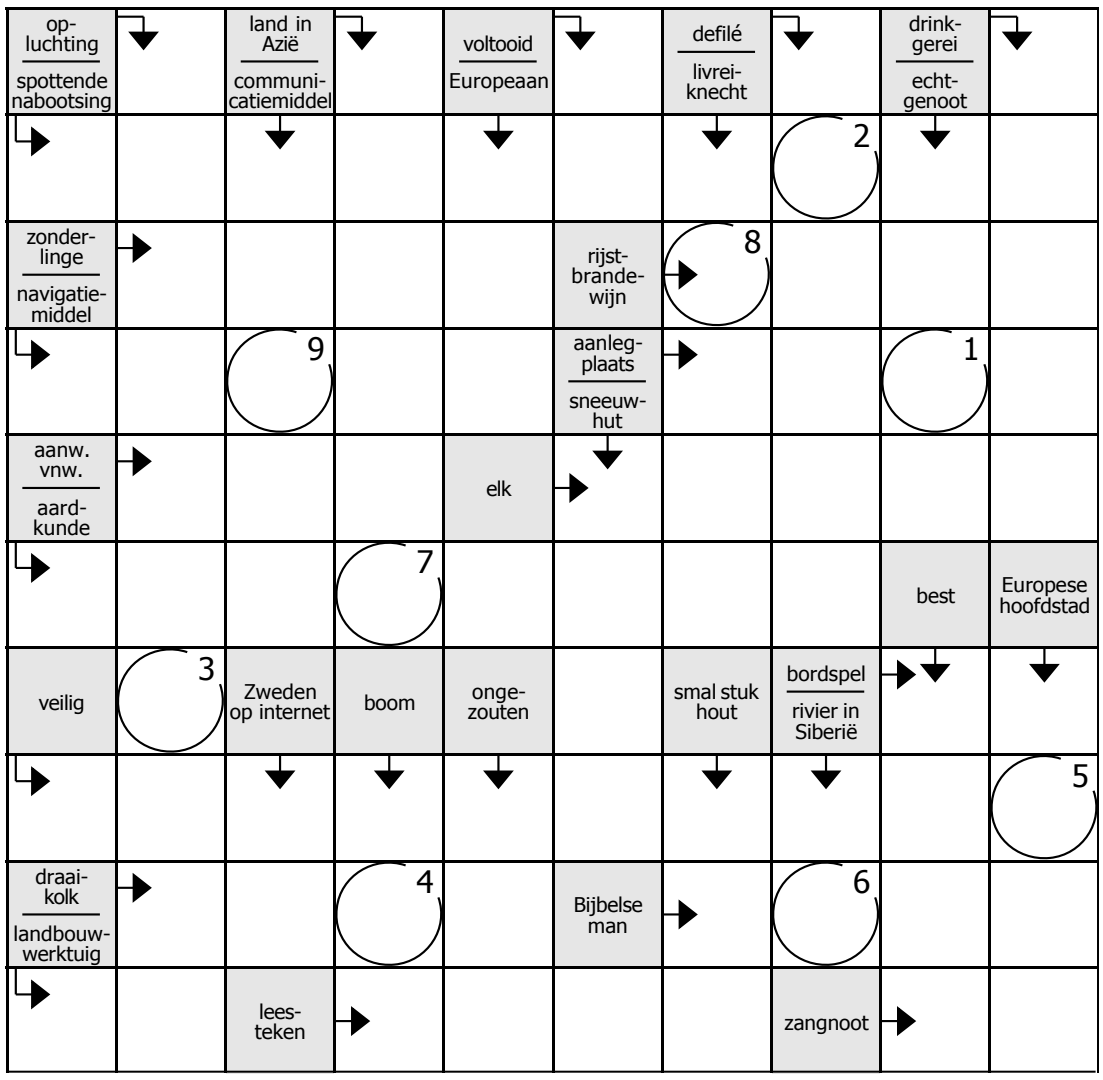

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: HETERDAAD

1	2	3	4	5	6	7	8	9